Ч. 131. (302). Львів, субота, дня 27. мая 1916. Рік II.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 6 сот. На провінції 8 сот. В занятих теріторіях 4 коп.

политична, економічно-суспільна й літературна ґазета.

Виходить що дня рано кромі понеділка.

Условя передплати у Львові:

На рік	18·— К.
„ піврóку	9·— „
„ чвертьроку	5·— „
„ місяць	1·80 „

В краю і державі:

На рік	24·— К.
„ півроку	12.— „
„ чвертьроку	6·— „
„ місяць	2·40 „

За границею:

В Німеччині	28 мар.
В Америці	8 дол.
В инших державах	40 фр.

Рекламації вільні від почтової оплати. Рукописі приймають ся лиш оплачені, а звертають ся тільки важнійші і застережені. — „Українське Слово“ продають всі бюра по цілім краю.

Адреса редакції, адміністрації й експедиції: ЛЬВІВ, ул. Руська 3.

Ціна оголошень:

За оголошеня числимо за одношпальтову стрічку або її місце 40 сот. Надіслане 1 К. за стрічку, а в оповістках 60 сот., в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня, заручини і т. д. 1·50 К. за стрічку, найменше 4 К. Дрібні оголошеня за слово 6 сот., найменше 60 сот. Слова товстим або розстріленим друком числимо подвійно. Сталі оголошеня за окремою умовою. — За зміну адреси платить ся 50 сот.

Російські наміри в Азії.

Коли минулого року „освободжене“ Галичини покінчилось для Москалів соромним відворотом, а сподіване здобуте Дарданелів та Константинополя теж не повелось, звернула і скріпила Росія свою заборчість на схід, — а іменно в сторону перського заливу.

Росія не має догідних пристаний, якими моглаб користуватись через цілий рік, — бо як відомо Архангельськ і де-кілька инших портів на півночі замерзають на більшу часть року: пристані над балтійським морем і тихим океаном є для Росії під торговельним зглядом невигідні, а то з огляду на далеке віддалене від південних країв. Вікном для Росії моглиб бути тільки південні пристані. Коли отже надії на Царгород завели, звернула Росія всю свою енерґію на схід, до Азії. І дійсно тут найшла вона податне поле, Персію. Розгосподарувалась вона в чужім краю наче у себе дома, не занедбуючи при сім головної своєї цїли — постепенного походу на полудне в сторону перського заливу. Після своєї вподоби і вибору змінила перське правительство — а з поважнійшим опором Персів не має чого числитись: Персія не може ставити поважнійшого оружного опору а партикулярні банди зорґанізованих, а достаточно невиеквіпованих туболців не можуть входити в рахунок. Користаючи отже з военної заверухи, Росія перекинулась з своїми аспіраціями на край зовсїм невтральний, і не вважаючи на міжнародні закони постійно посуває ся та загосподаровує ся в Персії.

Зайняте перського заливу приспорило би Росії великі користи: военна фльота замкнена нині на Чорнім морі, або ограничена на балтійськім і далекім сході зискалаб широке поле до діланя — атлянтійський океан. Зрослаби рівнож торговля. Безпосередним наслідком сього булоб загрожене індійських кольоній Анґлії. Російська експанзія є вже доволї звісна: вона посувалась консеквентно при помочи оружа та перекупства на Україні аж до Чорного моря, вона тим самим робом підбила цїлий Кавказ. Те саме сталоб ся й з Індіями, а то тим більше, що тамошні племена ненавидять Анґлійцїв добачуючи в них тільки насильство та рабунок. Річ зрозуміла, що симпатії Індійців перехилилиб ся відразу в сторону Росії, колиб вона війшла на їх области. І в тім як-раз лежить кість незгоди між Росією і Анґлією. Безнастанне ревноване о пановане в Азії, яке панувало між обома державами перед війною, може зі здвоєною силою вибухнути в кождій хвилї. Одиноким ратунком Анґлії щоб не втратити індійські кольонії є: не допустити до дальшого походу Росії в Персії в сторону заливу. А се статись може тільки тоді, коли заключений буде мир, а Росія не буде могла вже використовувати положеня в цїли здійсненя своїх мрій в сторону перського заливу.

Загально вказують на се, що і Франція і Росія не булиб від того, щоб заключити мир. Супротивлятись має тільки Анґлія. Дуже можливе однак, що в хвилї коли Росія здійснить свою цїль походу в Персії та загрозить своїй сусїдці Анґлії — в Індіях — Анґлія буде мусїла скапітулювати із своєї безмежної готовости продовжати війну в нескінченість та розпочати стараня о заключене мира. І не є виключена евентуальність, що далекий східний проблем може причинитись в даній хвилї до заключеня мира.

Зі збіглецької недолі.

Ширший Український Запомоговий Комітет у Відни на засїданю дня 18. цвітня 1916 р. приняв до відомости звіт контрольної Комісії, до якої Український Запомоговий Комітет запросив Вп. Олександра Сероїчковського, старшого контрольора австро - угорського Банку у Відни і проф. Осипа Сойку. Звіт сей дословно звучить: Протокол Комісії ревізійної з контролї книгового діловодства Українського Запомогового Комітету у Відни. На запрошене з дня 15. марта 1916 р. провірила підписана Комісія в днях 22, 23, 25, 27, 29 і 30 марта, 1, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 15 і 17 цвітня 1916 року книгове діловодство Українського Запомогового Комітету у Відни в сей спосіб, що порівнала доривочно поодинокі позиції книги ліквідаційної з вписами в книгах контових, дальше всї асиґнати касові з книгою ліквідаційною та дотичними поквітованями, лїстами, рахунками і т. д., відтак книги ліквідаційні з головною книгою і з оборотовим рахунком приходів і розходів, а в кінци головну книгу з інвентарами, виготовленими для поодиноких рахунків (конт) головної книги з окрема. Своєю чинностію обняла Комісія четвертий квартал 1915 року, континуючи в той спосіб попередну контролю, переведену по день 30 вересня 1915 року.

З пожовклих листків.

(До історії львівської духовної семінарії).

(Кінець).

Про свої заручини розповідав пит. Мазуркевич, що в р. 1838 його товариши Березовський забрав його до Трибуховець, бо до нього приїхала його своячка з донькою п. Юліянною. Мазуркевич пішов, а п. Подгорецька, вернувши з відпустки в Зарваниці, сама зробила йому гроші на дальші студії, коли схоче оженити ся з єї донькою, бо, як казала „wiekowi ludzie jesteśmy, a nie mamy szczęścia dla naszego dziecka“. Він згодив ся, однак пізнійше ходили про його суджену ріжнородні чутки, так, що він мусів її покинути.

Мимо оборони Мазуркевича, ректорат видалив його з семінарії. Таких дисціплїнарних доходжень було о много більше, а ще більше клопоту чим з зарученими питомців мав ректорат з жонатими, серед яких були люди поважні і старші, котрим годі було навикати до карности та послуху. Однак загальна недостача священиків (часи холєри в Галичині забрали чимало священиків) приневолювали ректорат держати в мурах семінарії батьків родини разом з молодими хлопцями, що не могло причинити ся до вдержаня карности та слухняности між питомцями. Цікаве ще в тих часах було і те, що жінки українських священиків не змінювали свого обряду, та переводили дітий, коли се були Польки, на польське, виховували їх ворожо для народа серед якого жили. Случаї були, що жінка повинувала ся мужеви та покинула костел для церкви та вчила ся народньої мови свого мужа. Не треба забувати, що в тих часах цїла майже наша інтеліґенція говорила по польськи, а ті що говорили по українськи належали до рідких винятків.

Погляньмо тепер яку лєктуру стрічаємо серед тодішних питомців. В часї безнастанних ревізій найдено у них найзнаменитші тогочасні твори: Шілєра, Коцебуе, Шіллїнґа, Віттенбаха, Кароліни Піхлєр, Вальтера Скота, Шекспіра, Річардсона, історію Роттека, Людвика Берне, Генрика Лявбе, та инші періодичні виданя і альманахи стрічали ся в мурах духовної семінарії. Незвичайно радо читали питомці твори звязані з французькою революцією.

В недостачі власного народнього ідеалу захоплювали ся польськими, революційними мріями, за що доводило ся не одному з питомців терпіти кару вязниці і смерти або примусове віддане до війська. Тяжкі кари не спинили молодих ідеалістів від тайної праці і нових жертв, серед яких прозябало нове, своєрідне житє, а на його сторожі станули великі піонїри нашого національного відродженя в Галичині як Маркіян Шашкевич, Яків та Іван Головацькі, Василевич, Никола Устіянович, А. Могильницький, Теофан Глинський, Лозинський, Йосиф Левицький, Лаврівський, та цїлий ряд инших, що виступили з культурною працею на рідну ниву та кинули жмут світла між забутий народ в Галичині. Керманичем того культурного завязку став наш незабутній Маркіян Шашкевич, котрий своїм таланом освітив шлях, яким мало іти відроджене українського народа в Галичині, вказав стежки тим, що блукали на бездорожах, шукали народа, та не бачили його, шукали княжої киреї та козацьких жупанів, а не знали що тяжка неволя лахмітєм та нуждою вкрила наш народ, а під його почорнілою обдертою стріхою скривав ся найбільший наш скарб—рідна мова! І Маркіян Шашкевич полюбив ту обдерту стріху та лахміте свойого народа і відкрив скарб. Двигнув його на арену культурних народів, заговорив рідною мовою перед світом та поставив тривку основу до дальшого розвою нашого національного житя!

Про ті часи, про звязок нашого національного житя говорить студія др. К. Студинського. Хто хоче докладно знати, серед яких обставин прозябло наше відроджене і звідки властиво воно вийшло той повинен перестудіювати солїдну працю др. К. Студинського, а богаті матеріяли зібрані Вп. Автором та додані до студії дають точний огляд тих часів, в яких починаємо ми знов виступати на арені культурних народів як самостійний нарід, якому прислугують усі права до самостійного та культурного розвою. Вп. Автор саме в пору приходить до нас з своєю неоціненою працею, бо в передодні великих подій повинні ми тямити на тих, що серед найтяжших обставин кресами іскри народнього відродженя, ширили самосвідомість та будили народ. Нині кінчимо історію національного відродженя а починаємо економічне і культурне відроджене нашого народа, котрий має виступити як народ, що сам про себе говорить та власними силами будує собі будуччину.

Комісія ствердила, що загальні приходи за час від 1. жовтня до 31. грудня 1915 виносили К 386.908·19, а загальні розходи за той сам час К 369.097·91, та що 31. XII. 1915 р. находила ся в касі Українського Запомогового Комітету готівка в сумі К 17·810·28.

Приходи за час від 15 вересня 1914 до 31 грудня 1915 р. виносили загальну суму корон 2,258.668·42 а розходи за тих $15^1/_2$ місяців корон 2,240.858·14, готівка в касі в дни 31 грудня 1915, як висше виказаз К 17.810·28.

Кромі сеї готівки находило ся в дни 31 грудня 1915 р. на льокаціях в інституціях фінансових (Wiener Bank Verein) К 50.000, в Почтовій Шадници К 1311·88 і в цінних паперах К 400, перехованих в касі Українського Запомогового Комітету.

Як вже при попередній ревізії ствердженно відповідає загальне книгове діловодство засадничим правилам бухгальтерії, а книги ведені суть правильно з виїмком помічних кних контових, які в теперішній формі становлять лише доповняючі записки касові.

Виплати переведені касою є згідні з рішенями Комітету, уділені підмоги годять ся з листами, котрі Комітет що 14 днів провірює і усталює, а правительство затверджує. Затверджені правительством листи суть підставою виплати правительственних підмог, уділюваних Комітетови, а з другого боку підмог, виплачуваних через Комітет поодиноким ґрупам збігців. Асиґнати правительства суть згідні з дотичними асиґнатами приходовими книги ліквідаційної.

З тих фондів, які походять з приватних жертв, виплачує Комітет — як і перше — підмоги таким особам, взглядно катеґоріям осіб, яких правительство по мисли істнуючих норм не принимає на висше згадані листи. Тут належать також підмоги виплачувані Комітетом поселенцям в кольоніях.

Кошти адміністраційні виносили за час від 1 жовтня до 31 грудня 1915, К 7.087·43 (пересічно місячно К 2362·47), а за цілий час істнованя Комітету від 15 вересня 1914 до 31 грудня 1915 суму К 33.456·20 (пересічно місячно корон 2158.46), що свідчить про господарну та ощадну адміністрацію, на що зложило ся се, що всі члени Комітету сповняють свої функції безінтересовно з горожанського обовязку, як також і скромні вимоги персоналу бюрового.

Рахунок оборотовий, поміщений в головній книзї і зіставлений також окремо з відповідними інвентарами, яко прилогами, виказуючий загальні приходи в сумі К 2,258.668·42, загальні розходи в сумі К 2,240.858·14 і кінцеву готівку в сумі К 17.810·28, як висше подано, є згідний з книгами ліквідаційними і касовими, а ті з асиґнатами.

Наші примітки що до переведеня деяких практичних змін в діловодстві книговім подаємо окремо Українському Запомоговому Комітетови до відома в цїли евентуального введеня від 1916 року.

По переведеню нами контролї і по точнім провіреню діяльности Комітету можемо — як і попередна Комісія ревізійна — ствердити, що Комітет старав ся і старає ся сповнити свої тяжкі задачі серед даних трудних обставин совістно і уміло, несучи так з правительственних підмог, як і з приватних жертв поміч нашим виселенцям проживаючим з конечности на чужині серед зрозумілих, невідрадних відносин. У Відни, дня 17 цвітня 1916. Комісія ревізійна: Ол. Сероїчковський, Осип Сойка.

Для ліпшого обзнакомленя нашої суспільности з діяльностю Комітету подаємо важнїйші цифри з провіреного комісією рахунково замкненя і так:

I. А) До 31 грудня 1915 одержав Комітет титулом державних субвенцій .	К	1,081.881·—
Б) приватних жертв . . .	„	148.929·34
з того: а) від америк. Українців	„	108.041·95
б) з австрійських країв .	„	39.535·49
в) з Швайцарії	„	1.351.90
разом отже вплинуло субвенцій і жертв на суму	К	1,093.112·82
З тої цифри припадає:		
на 1) священиків	К	179.486·32
„ 2) вдови і сироти по священиках	„	72.185·50
„ 3) адвокатів	„	99.163·54
„ 4) нотарів	„	23.936·90
„ 5) державних урядників .	„	107.373.60
„ 6) народних учителів . .	„	120.569·42
„ 7) учителів прив. ґімназій	„	63.577·08
„ 8) приватних урядників .	„	58.907·—
„ 9) власників ґрунтів . . .	„	73.377·20
„ 10) з академіч. обрвзованєм	„	69.406·35
„ 11) учеників ґімн. і семинар.	„	80.013·10
„ 12) академиків	„	97·730·72
„ 13) инші катеґорії	„	47·385·99
Разом . .	К	1,093.112·82

II. Позичок уділив Комітет на суму корон 28.438·84 з чого вже сплачено до дня 31 грудня 1915 року К 1.638·50.

III. На ріжні добродійні, просвітні та народні цїли виплатив Комітет . . .	К	58.169·49
з котрої то суми припало:		
а) на укр. поселенців в Кольоніях	К	28.545·34
б) на укр. культурну Раду .	К	6.618·20
в) на укр. жіночий Комітет .	К	2.585·—
г) на просвітні, економічні, і народні цїли	К	17.486·27
д) на статистичне бюро . .	К	2.934·68

Адміністраційні видатки, як вже зазначено в звітї контрольної Комісії, виносили за час від 15 вересня 1914 до дня 31 грудня 1915 року К 33.456·20; в сій цифрі містять ся оплати за льокалї, платнї персоналу канцелярійного, закупно бюрового урядженя, книг і ріжні инші видатки. За Український Запомоговий Комітет у Відни Юліян Романчук голова, Лев Левицький начальник канцелярії.

ВОЄННА ПОМІЧ.

Воєнне обезпечене інвалїдів.

Нова акція військового фонду для вдів і сиріт.

Від президії ц. к. військового фонду для вдів сиріт одержуємо отсе оповіщене:

Осмілений знаменитим вислїдом воєнного обезпеченя на случай смерти (доси зголошено 208.000 внесень на суму обезпеченя в квоті над 205 міліонів корон), рішив ся Заряд фонду приступити до введеня воєнного обезпеченя інвалїдів.

Воєнне обезпечене інвалїдів є в теперішній своїй формі цілковито новою, доси не практикованою галузю суспільного обезпеченя; покликала його до житя одинока конечність достаточного господарського заосмотреня для всїх тих, котрі улягли цілковитому або частинному зменшеню цивільної зарібкової спосібности чи то через скалїчене (зранене), нещасливий случай, слабість — без ріжниці, чи в війнї, чи в етаповій области, чи в полоні, чи в краю поза воєнним тереном.

У воєннім обезпеченю інвалїдів сотворив фонд вдів і сиріт дійсний ідеал обезпеченя перворядного рода, котре запевнює відповідне відшкодоване для всякого рода і для всякої степени інвалїдности, без огляду на те, чи вона є спричинена війною, нещасливим случаєм чи слабостю. Нова поліса фонду для вдів і сиріт обезпечує не тільки інвалїдність наслїдком скалїченя, але розмірно значно частїйшу інвалїдність наслїдком слабостий. Обезпечене се іде навіть ще дальше, бо в усїх случаях на разї неозначеної інвалїдности платить через два роки відповідну частинну квоту, а по упливі двох лїт западає остаточне рішене на підставі нового сконстатованя. При всїх правіжах слїдує означене кождочасної суми відшкодованя в можливо найпростнійшій формі через подане до відома військово-лїкарського усталеня. Коли обезпечений в хвилї зраненя, слабости або нещасливого случаю не є вже у військовій службі, слїдує усталене степеня інвалїдности в дорозї цивільно-лїкарського поступованя.

Без сумнїву навіть ляїк зрозуміє по тих коротких поясненях, котрі властиво вповнї вичерпують ціль і суть нового воєнного обезпеченя інвалїдів, надзвичайну вартість і вагу сеї в широкім стилю подуманої самопомочи. До того і премії є такі низькі, що їх може легко заплатити кождий і найбіднїйший, тим більше, що можна платити в ратах. Нове воєнне обезпечене інвалїдів є властивим народним обезпеченєм в найліпшім змислї, воно є значним доповненєм державного заосмотреня, вийшло воно з загально відчуваної потреби як одиноке і найуспішнїйше заборол о протя шкідних наслїдків війни, як воєнне обезпечене на случай смерти, яке до нинї виплатило богато тисяч корон, осушило богато слїз і часто потрафило улекшити гірку долю і давлячу нужду, так знайде без сумнїву також і гарна ідея нового воєнного обезпеченя інвалїдів зрозуміне в широких кругух суспільности. Кождий розумний, кождий думаючий чоловік схоче скористати в його благодатий, кождий схоче забезпечити себе і свою рідню, щоби що наймменше охоронити себе перед тяжкою матеріяльною журбою і в той спосіб доложити цеголку до великої будівлї загальної, всїм обіймаючої, воєнної опіки, котру ставить ся в сїм історичнім часї.

Світова війна.

Ґрей про мирові услівя.

ЛЬОНДОН (Ткб.). В анґлїйській Палатї звернули посли Понсобі і Мекдональд увагу на промову Ґрея та Бетман Гольвеґа та на їх розмову з американськими дневникарями і дійшли до заключеня, що перепони, які стоять на дорозї до мирових переговорів зовсїм не змінили ся.

Секретар Ґрей заявив на се: Час до мирових переговорів, які дали би погодитись з цїлию союзників, ще не прийшов. Всї союзники зобоовязали ся лише спільно предложити мирові услівя, а згоду в справі того на яких услівях може кождий з союзників згодити ся на мир можна осягнути лише по відбутю наради у союзників. Ґрей сказав, що його розмова з американським дневникарем не мала ніякої нової думки. Війну можна було оминути в дорозї предложеної конференції, котру однак не прийнято, бо не було доброї волї до того. В балканській конференції, котра відбула ся попередно, становисько анґлїйського правительства було дуже оживлене та перейняте доброю волею. Коли канцлер каже, що другу конференцію ми використали би на приготовлене до війни проти Німеччини, то бесїдник може сказати, що той, що вніс досвід з першої конференції, може прийняти з довірєм й другу конференцію. Бесїдник може згодити ся з Понсобі неначе би розмова з канцлером або його бесїда у перед місяця виявляла готовість мира. В справі мирових домагань не може бесїдник найти нїчого нового. Лише нове є те, що становисько Анґлії в справі Боснії по її анексії було воєнне. В вістях, що ми пробували підбурювати Росію до війни та ізза Боснії виявили свою готовість до війни, нема правди. Канцлер сказав, що ті є відвічальні за продовжене кровавої борби, котрі не хочуть прийняти мира від Німеччини. Мапа, яку тепер показує воєнне положене вкаже нам на чім опирали би ся услівя мира, котрі однак не беруть під увагу інтересів других народів і як би їх прийнято такими, як вони є, то европейські держави були би віддані на ласку та неласку Німеччини, котра би знов зачала свою полїтику нападів. Тою обставиною, що в даній хвилї більше чим щось иншого є відвічальне за дальший пролив крови є се, що Німеччина твердить уперто, що вона виграла війну, або що виграє в найблизшім часї і що коаліція побита. Коаліція не побита і не буде побита а першим кроком до мира є признане нам сего Німеччиною. Коли нинї має хтось право забирати голось в справі мира то лише Франція, бо на неї спала від кількох тижнїв цїла сила нападів. Хоробрість французької армії в довгих борбах під Верден ратує Францію і союзників, котрі раді би дати її поміч, колиб се було в їх силї.

Ґрей відчитав заяву французького президента міністрів в справі мира.

В виду того уважає Ґрей під теперішню пору як задачу дипльоматії удержане солїдарности коаліції супроти ворога, щоби довести війну до тої точки, якої на разї коаліція не осягнула, а котра дала би її певну побіду.

Турецьке звідомлене.

КОНСТАНТИНОПІЛЬ (Ткб.). Головна кватира доносить: Ірак. Не було змін. Здержано російські війська, які машерували в напрямі Карішінін-Ханікін. На перській границї на північ від Сулейманіє вивязала ся борба з російськими відділами.

На Кавказї на правім крилї у відтинку Бітліс незначні сутички мім стежами. В центрум та на лївім крилї з легкостю відперто атаки Росіян, котрими хотїли нас заскочити.

На Галїполї прогнала наша артілєрія торпедовець, котрий хотїв наблизити ся до Кічік Емікіль.

Наш гідроплян кинув бомбу на монїтор ворога в заливі Кефальос.

Розказ короля Емануеля.

РИМ. (Ткб.) Король Віктор Емануель видав з головної кватири слїдуючий розказ: Жовнїри на суші і на морі! Перед роком вирушили ви з одушевленєм в поле на візванє вітчини, щоби разом з нашими союзниками побороти нашого відвічного ворога та сповнити наші національні домаганя. Поконуючи всякі перепони бороли ся ви по сто разів і побіджували. Але вітчина вимагає від вас дальших жертв. Не сумніваю ся, що зможете зложити нові проби хоробрости та сили. Вдячний та гордий край на ваші чесноти помагає вам у вашій тяжкій задачі співучастю

та спокійним довірєм. Молю Бога, щоби щастє провадило вас до борби, котре прийде до вас так, як мої думки та моя вдячність для вас.

Росіяни в Персії.

КОНСТАНТИНОПІЛЬ. (Ткб.). Діяльність Росіян в Персії, яка має за ціль перехід російських військ через отоманську область, не має військового значіня. Зайнятє Каф і Шірін та Ревандуз становить часть тих безцільних рухів. Росіяни такими підприйнятями старають ся окружити Персію та закрити невдачу, яку понесли на Кавказі супроти нашого рішучого опору.

Ріжні вісти.

ЛЬОНДОН. (Ткб.). У відповідь на питанє уніоніста Яте чи Аскіт не хоче перетворити кабінет, Палата відповіла, що премієр Аскіт не задумує робити подібної зміни.

„Times“ доносить, що Вільзон замітив ще в своїй промові, що по його поглядам, війна застановила ся на мертвій точці. Проти него виступив Розвельт в своїй горячій промові в Детроа і казав, що Вільзон не має відповідного зрозуміня для нинішної війни та не війшов в духа американського народа. Америка стоїть перед пересиленєм, а як нездоровою є політика Вільзона є події в Мексику. Коли Америка має бути великим народом повинна поступати згідно.

БУКАРЕШТ. „Bas. Nachr.“ доносить, що під конець мая буде скликаний румунський парлямент на надзвичайне засіданє, на котрім полагодять важні військові предложеня.

ВАШІНҐТОН. (Ткб.). Державний департамент вручив вчера французькій та анґлійській амбасаді ідентичну ноту в справі перевозу американської почти через Анґлію та Францію.

КЕНІҐСБЕРГ. (Ткб.). Дня 23. с. м. відвідав американський старший судія Ніперт в товаристві державного президента знищені Росіянами околиці в Східних Прусах, та інформував ся про надужитя та варварства Росіян.

НОВИНКИ.

— **Начальний командант** українського Січового Війська, майор Антін Варивода, приїхав на пару днів до Львова.

— **Григоріянський календар в Сербії.** Дневник розпорядків для військової управи в Сербії подає розпорядок Архикнязя Фридриха з дня 5. мая, який впроваджує григоріянський календар в окупованих Австрією областях Сербії. Розпорядок сей рішає: „Календарний час буде числитись після григоріянського календара. Аж до кінця 1916 в урядовім діловодстві належить побіч дати після нового стилю поміщувати дату після старого календара. Впровадженє нового календара не нарушує права признаних законно релігійних стоваришень, святкувати церковні торжества в днях означених церквою. Сі дні будуть означувані після нового численя часу, і в будуччині. Військова управа в віднесеню до сторін буде уважати ті дні за святочні“. — Розпорядок війшов в житє з днем 20 с. м.

— **Друга Запасна Сотня Українського Січового Війська у Відни.** Дня 27. цвітня 1916 р. відійшла до Коша Українського Січового Війська друга запасна віденська сотня. Відїхало коло дві сотки людий. Се вже другий раз виїздже з Відня більше число Українського Січового Війська за час всесвітної війни. Другу запасну сотню зорґанізовано заходами команданта Збірної Станиці Дмитра Катамая. Вона була в двоє так велика, як перша. Се найліпше характеризує боєву готовість нашого народу до поправленя своєї долї. Сотня рекрутувала ся головно з таборів для українських збігців передовсім з Ґмінду і Вольфсберґу. У Відни перебула сотня майже цілий місяць, вправляючи ся через той час у военнім ремеслї, та ждучи на однострої і торжественнє заприсяженє. Нові добровольці звертали на себе загальну увагу у Відни і в дорозі через свій стрілецький однострій. Сотня мала два свята: врученє прапора „Українським Жіночим Комітетом“ у Відни, та заприсяженє. Оба свята відбули ся сейчас по Великодни, та зібрали майже всю українську і богато німецької публики. Заприсяженє відбуло ся торжественно у віденськім ратуши в присутности делеґатів українських інституций, президії Загальної Української Ради, представників місцевої і корпусної команди. В заступстві міністра війни явив ся полевий маршалок Меліон, та виголосив привітну промову. Після сего відїхала сотня, щоби згустити боєві ряди Українського Січового Війська.

— **Намісник в Дрогобичи.** В своїй інспекційній подорожі по Галичині їдучи — заглянув намісник Діллєр до Дрогобича дня 24. с. м. зовсім несподівано. — По привітї зі старостою підполковником Гужковським та по відбутій конференції, пізнаню урядників, в товаристві підполковника враз з адютантами поїхав намісник Діллєр автомобільом до ц. к. Відбензинярні ропи, по якій опроваджував його др Пілят, директор закладу. З великою цікавостю прислухував ся намісник словам, поясненям знатоків-інжинєрів, приглядав ся новомодному урядженю нафтової фабрики, після чого попращавшись — повернув опять до міста. Тут вступив до старовасиліянської церкви — з правдивою цікавостю приглядаючись отсій староархитектонічній будові XVII столїтя. В кінці звідав „Лицаря у збруї“, який такого розголосу наробив в пресї і здобув собі рекорд в Австрії. — Ненароком зазначу, що досіль вплинуло на „Зелїзного лицаря“ понад 420.000 корон, а не є виключеним, що жертвенність дрогобицького громадянства куди більше виносите ме, чим ½ міліона.

— **Наради міністрів.** Президент міністрів ґр. Штірк, міністер рільництва Ценкер і міністер торговлї Шпіцмілєр прибули до Будапешту, де 25 с. м. розпочали наради з угорським правительством. Наради потривають кілька днів,

— **Турецькі посли в Берлїні.** В часї приїнятя турецьких послів виголосив німецький канцлєр бесіду. Канцлєр повитав горячими словами турецьких послів, та пригадав, що Туреччина перша признаючи нас за побідників прилучила ся до нас. Значінє нашого союза з Туреччиною не основує ся виключно на славних побідах, але на рівноуправленю та загальній пошані. Наші народи є покликані до твореня нових вартостий на господарськім правнім та культурнім полї. Щоби осягнути ту ціль, мусимо близше пізнати ся взаїмно. Панове, султан пізнав ясним розумом, де є місце турецької держави. Дай Боже, щоби достойний володар прожив ще многі літа на славу та добро османської держави. Нехай жиє султан!

— **Міністер краєвої оборони до „Червоного Хреста“.** Міністер краєвої оборони бар. Ґеорґі звернув ся до „Червоного Хреста“ з слїдуючим письмом: Міністерство краєвої оборони має честь подякувати за присланий звіт про дотеперішну діяльність Австр. Тов. „Червоного Хреста“. Міністерство, яке все безпосередно слідило діяльність „Червоного Хреста“ користає з нагоди, щоб висказати Шан. Управі горячу подяку та цілковите признанє за вельми велику діяльність, яка виходить далеко поза означені межі. Міністерство є глубоко переконане про се, що щира подяка армії найде також і серед населеня сей відгомін, який вповні належить ся Австрійському „Червоному Хрестови“ та що без сумнїву також в будуччині виявить ся в зростаючій скількости його членів.

— **Вільні місця в академії ветеринарії у Віднї.** В шкільнім роцї 1916/17 прийме військова управа до ц. к. академії ветеринарії у Віднї 20 аспірантів. Вони дістануть там цілковите удержанє аж до покінченя наук, в заміну за що мусять зобовязатись до 7 лїтної ветеринарійної служби в війську. В службі можуть дійти аж до степень штабового лїкаря (VIII згл. VII ранґа). Поданя валежить вносити до д. 1. серпня до команди військового відділу при академії ветеринарії у Віднї.

— **Продовженє речинця зголошуваня военних шкід.** Галицьке намісництво продовжило речинець до зголошуваня военних шкід о скільки спізнене донесенє буде відповідно виправдане.

— **З житя збігців в Вольфсберґу.** В послїдних числах „Der Lavanttaler“ і „Kärnter Tagblatt“ містить п. Й. Іванець опис житя в таборі українських збігців в Вольфсберґу. В кождім бараку приміщено 100—120 осіб. Для заспокоєня духових потреб виставлено церков. Вже досвіта розпочинає ся в таборі житє. Одні йдуть до пекарні по хліб, инші до церкви, по молоко для дїтий і недужих то знов по одежу і білє. Управитель бараків барон Отт зорґанізував в тій цїли варстат, в якім працює кілька соток українських дївчат. В склад господарства входить 50 збіглецьких коров та 20 коний. В центрі табору находить ся кухня. Побіч неї приміщено кухню для шпиталя, захист для дїтий, для реконвалесцентів та амбуляторію. До лїкара зголошують ся не лиш недужі, але й люди, які потрібують обильнійшої поживи: лїкар може їм приписати щоденно зупу, мясо та молоко. До управи шпиталя належить окрім 6 шпиталів нагляд над чистотою в бараках та на публичних місцях, та старанє о поживу і одежу. В таборі є народна 4 клясова школа з 8 учителями; до неї вписалось 700 дїтий. Окрім сього основано курс для неграмотних, та велику читальню.

— **Інтерновані на Сардинії.** У виказі осіб інтернованих на Сардинії стрічаємо слїдуючі славянські назвиска! Людвик Бартошевський, Іван Гурко, Гр. Максимович, Станислав Новорита, Антін Новотний. Блисших вістий уділяє безпосередно Міністерство заграничних справ.

— **З почти.** Після рескрипту ц. к. Міністерства торговлї з 12. мая с. р. ч. 13471/П. підвисшено з днем 16. мая в обороті з Угорщиною належитости експресові в сей спосіб, що від згаданого дня будуть ц. к. уряди почтові побирати при наданю по 1 кор. від експресових пакетів а по 60 сот. від всяких инших посилок експресових. Шо до доповняючої належитости за експресові посилки, які маєсь доручити поза обрубом осідку уряду віддавчого і що до належитостий за доручованя експресових посилок о поданій вартости понад 1000 кор. не заходить ніяка зміна.

Галицька Дирекція почт і телеґрафів повідомляє нас що з днем 25. с. м. буде піднятий приватний рух телеґрафічний в телеґрафічних стаціях: Белз, Кристинопіль, Куликів, Меденичі, Маґерів, Рава руська, Сокаль, Селиска коло Рави руської, Щирець коло Рави руської, Синевідсько і Жовква.

— **Беля Кіс у Львові.** До часописі „Az-Est“ доносять зі Львова, що звісного злочинця Кіса, про якого ми оногді доносили, видїв оногді в одній з львівських ресторанів один Гонвед. З Будапешту на сю вістку вислано до Львова фотоґрафію та опис особи злочинця.

— **З долї дневникарства.** З нагоди зїзду польских дневникарів в Варшаві сказав між ин. один редактор: Будемо радити над нашими справами. Принайменше раз на рік. Не можна все думати про читача. Він і так сто раз думає менше про нас, чим ми про него. В протягу кількох хвилин він перечитає се, що пишемо кілька годин і дуже подобають ся йому ті письма, в яких є много паперу. Читач не любить предплати. Волить каварню або читальню. Підчас святкованя річниці 3 мая витано дневникарів окликами; „Най жиє преса!“ З чого? — відізвав ся один мудрий голос.

— **З пригод Распутіна.** Про послїдну пригоду мужика-чародія на царському дворі доносить одна німецька часопись: В однім кабінетї петроградського варієте сидїв Распутін в товаристві двох дам, забавляючись з ними весело. Коли чародій зі своїми товаришками був на добре підхмелений, прийшли до кабінету два офіцири. Розбавлений Распутін почав їм оповідати ріжні історії, а вкінці показав їм вишивки на сорочці з під голки самої цариці. Се вивело з рівноваги синів Марса. Вони побили його таки порядно та викинули разом з його товаришками з каварні.

— **Бандити в польськім Королївстві.** До мешканя в Блонях, в якім зійшлось на танці 10 дївчат і 11 хлопців, впало кілька уорoружених бандитів в масках, і грозячи револьверами, зрабували більшу готівку.

— **Справа юліянського календаря на Угорщині порішена.** „Pester Lloyd“ доносить: Гр.-кат. епископи з Мукача, Пряшева і Гайдудороґа рішили у своїх епархіях впровадити в місце григоріянського календара юліянське численє. Вже померші епископи — пише „P. Lloyd“ Фірцак і Валій хотіли розвязати се питанє однак їх заходи розбивались все о опір гр.-кат. Румунів. Епископи з Мункача, Пряшева і Гайдудороґи рішили, що нема чого побоюватись тепер опору зі сторони Румунів, тим більше, сего року рим. кат. великодні свята припали з гр.-кат. католицькими. В тій справі звернулись епископи до кардинала Угорщини Дра Черноха, який справу горячо попер. В сей спосіб після вступних приготовань прийшло дня 4. мая до цілковитого порозуміня. Впровадженє нового календаря оголошують нинї (себто 24. мая — Прим. Ред.) епископи: Антін Пап, Стефан Мікльоші і Др Стефан Новак в пастирськім посланію до вірних та духовеньства. В той спосіб календарська справа на Угорщині оконечно порішена.

— **Справленє неточности.** Дотично нашої замітки при звітї З. У. Р. простуємо, що згадане письмо доручив нам п. Матвій Чолій супровітований стрілець.

ПОМЕРЛИ.

Микола Дуцько власт. цукорні помер дня 17. мая 1916. в Дрогобичі. Покійний був щирим Українцем. Осиротив жену та 6 дїтий. Син Володимир служить при У. С. С. Земля Йому пером.

Оповістки.

Субота, дня 27. мая 1916.

Нині: 27. мая гр.-кат. Ізидора римо-кат. Івана.

Завтра: 28. мая гр.-кат. Пахомія, римо-кат. Ґермана.

○ Покутський Союз кредитово господарчий в Коломиї, стоваришенє реєстроване з обмеженою порукою, знижає стопу відсоткову від щадничих вкладок на $4^1/_2\%$ почавши від 1 липня 1916 (реґуляміново в 30 днів по оголошеню) а то на основі спільного рішеня Дирекції і Надзираючої Ради.

Коломия, дня 23 мая 1916. — За Дирекцію: Захар Скварко, Леонтій Кузьма.

○ Зі спорту. В неділю 28. мая 1916 р. відбуде ся стріча в союзняку (Association Football) дружин: Pogoń II – Український Спортовий Кружок I., на грищу тов. Pogoń за стрийскою рогачкою. Ціни місць: Трибуна 60 с., партер 30 с., для учеників 20 с. Початок точно о год. 5. по пол. 1—2

○ „Український Нар. Театр“ тов. Бесіда у Львові. Саля тов. „Сокіл-Батько“ ул. Руська ч. 20.

В суботу дня 27 мая премієра „Бондарівна“ драма на 4 дії Ів. Тобилевича.

В неділю дня 28 мая на загальне жаданє „Бог помсти“ драма на 3 дії Ш. Аша. — Білєти раньше можна набути в Народній Торговлі. — Початок о год. 7 вечером. 2—2

○ Діточий вечір в честь Тараса Шевченка уряджує „Українська Захоронка“ з дільн. Городецької в четвер 1 червня в салї „Української Бесіди“. Початок о годині 4 пополудни. Вступ для старших 1 кор., діти 50 сот. 2—2

○ В суботу 27. мая о год. 6 і пів веч. в Тов. „Академічна Громада“ відбуде ся відчит (II часть) В. Пов. п. Миколи Ганкевича п. з. „Міжнародна політика по японській війні“.

Послідні вісти.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 26. мая 1916.

На російськім і балканськім фронті без зміни.

На італійськім фронті.

В відтинку Суґана здобули наші війська Сі Варон (на полудне від Бурген) і війшли на вершок Ельфер. В области на північ від Асіаґо виборoли части ґрацького корпусу новий великий успіх. Цілий хребет височин від Корно ді Кампо Верде аж до Меата є в нашім посіданю. Ворог поніс підчас втечі великі кріваві втрати, полишив в наших руках понад 2.500 бранців, в тім числї одного полковника, кількох штабових офіцерів, 4 армати і 4 машинові кріси, 900 роверів та много иншого военного матеріялу. На північ від Арсієро прогнано вперід Італійців з їх становиск на схід від Баркароля, почім наші війська очистили в 7 годинній борбі лїси на північ від Монте Цімоне і зайняли вершок тої гори. В горішній долині Посіна зайняли ми Беттале.

Наші летуни армії обкидали бомбами зелїзничі двірці в Пері, Схіо, Тієнс, Віцента, а летуни маринарки галї воздушних кораблїв, внутрішну пристань і дворець в Ґрадо. В ночі кинув ворожий летун численні бомби на Тріест, які однак нікого не ранили і не заподіяли ніякої шкоди.

Заступник шефа Генерального Штабу
фільмий маршалок-поручник Ф. Гефер.

На морі.

Одно з наших підводних суден острілювало дня 23 мая рано дуже успішно велику фабричну піч на острові Ельбі в Порто Ферайо. Прибережна батерія відповідала безуспішно на огонь. Зараз по тім острілюваню затопило підводне судно італійський пароход „Вашінґтон“.

Команда фльоти.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

На західнім фронті.

На захід від Мози відперто підпринятий Туркосами атак ручними ґранатами на захід від височини „304“. На східнім березї Мози продовжали ми з успіхом наступи. Наші становиска на захід від каміноломy ми поширили. Ми перейшли вивіз Тіомон а на полудне від форту Дуамон відкинено дальше ворога. В боях тих полонено дальших 600 бранців та здобуто 12 машинових крісів. В околиці Льоавр на північний захід від Раймс підприняли Французи безуспішний наступ ґазами. Згаданий в дневнім звіті з дня 21 мая ворожий самолет який зістрілено на полудне від Шато є пятим з ряду самолетом, який поручник Вінтґенс зробив в воздушнім бою нездібним до бою.

На східнім і балканськім фронті нічо замітного.

Начальна управа армії.

ПОДЯКА.

Подобалось Всемишньому покликати перед Себе Свого слугу, а нашого найдорожшого батька і дідуня о. Йосифа Билинкевича пароха Рукомиша. Серед його тяжкого удару найшлись люди, які радою і щирою помочю старались потішити нас та облегчити біль з причини невмолимої судьби. Сею дорогою складаємо нашу найщирійшу подяку: о. дек. Олесницкому за проваджене похорону, о ректь. Лискови і о. Нестайкови за виголошені промови. Много завдячуємо о.о. Василіянам з Бучача передовсім о. Партиції. Дякуємо сердечно всім прочим священикам, котрі прибули помимо великих трудностей, щоби віддати послїдну прислугу Покійному. Пану дрови Розенцвайґови дякуємо за повну пожертвованя печаливість в ратуваню дорогого житя. До великої вдячности зобовязані ми взглядом ВП. П. Потоцьких і ВП. П. офіцирів, передовсім п. оберста Schwahla капітана Jäckla і надпор. Steina, як також п. оберста Fekete, майора Schmidta, рітмейстера Römera, поруч. Gromena і иньших. Вкінци всім дорогим парохіянам, пану начальникови громади Слободянови і прочим Всім, які щиро відчули з нами болючу утрату складаємо щире сердечне Спаси Біг. — Опечалена Родина.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає

Видає і відвічає за ред.: Д-р. Сидір Голубович. Друкарня А. Ґольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.